

גיליון
מס' 1028

פרשת
ואתחנן

כניסת שבת: 19:18

יציאת שבת: 20:17

חומר לעלון ניתן לשלוח ל:

svaadshapira@gmail.com

מועד פינוי הגזם:
יום ד' 29/7/20

ציצוק העלון -

"ראו באורי"

054-6138094

שעות פעילות הועד

בימים א, ג

בתאום מראש

מימי 0546720344

נועם 0528755692

באור

פרשת שבוע

ונשמרתם מאד לנפשותיכם

אמנם פשוטו של הפסוק (דברים פרק ד' פס' ט"ו) עוסק בשמירת המצוות אך הפוסקים ראו במילים אלו ציווי המחייב אותנו להתרחק מסכנות ולשמור על בריאותינו, וכך כותב ר' שלמה גאנצפריד (1802-1884 הונגריה) בספרו קיצור שולחן ערוך סימן לב סעיף א: "הואיל והיות הגוף בריא ושלם, מדרכי השם הוא, אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה, לפיכך צריך האדם להרחיק את עצמו מדברים המאבדין את הגוף, ולהנהיג את - עצמו בדברים המברין והמחלימים את הגוף, וכן הוא אומר ונשמרתם מאד לנפשותיכם" כדי לעבוד את הבורא כראוי חובה עלינו לדאוג שיהיה לנו גוף בריא.

את הבסיס הרעיוני לחובת שמירת הנפש מסביר רדב"ז הלכות חובל ומזיק פרק ה': (ר' דוד בן זמרא 1479-1573 צפת) "לפי שאין נפשו של אדם קניינו אלא קנין הקב"ה שנאמר הנפשות לי הנה". גופו של אדם לא שייך לו אלא הוא בבעלות יוצרו לכן אין לאדם רשות לחבל בו וכמובן לא ליטול את חייו וחובה לשמור עליו שלא ינזק. דברים דומים כותב גם בעל התניא (ר' שניאור זלמן מלאדי 1745-1813 רוסיה) בחבורו שולחן ערוך הרב חושן משפט הלכות נזקי גוף ונפש ודיניהם הל' ד' "אסור להכות את חבירו אפילו הוא נותן לו רשות להכותו כי אין לאדם רשות על גופו כלל להכותו ולא לביישו ולא לצערו בשום צער..." חובת שמירת הבריאות מצווה את האדם לפעמים לעבור עבירות וידועה לכולם ההלכה שפיקוח נפש דוחה שבת ואין הכוונה שמותר לחלל שבת לצורך פקוח נפש אלא זו חובה. שו"ת רדב"ז חלק ד סימן סז עוסק במי שמסרב שיחללו שבת כדי לצורך רפואתו וכך הוא כותב: "הרי זה חסיד שוטה והאלקים את דמו מידו יבקש והתורה אמרה וחי בהם ולא שימות בהם... איני רואה במעשה הזה שום חסידות אלא איבוד נשמה הילכך מלעיטין אותו בעל כרחו או כופין אותו לעשות מה שאמדוהו והשואל הרי זה שופך דמים" הלכה זו חייבת להיות כל כך מושרשת עד כדי כך שמי שמבזבז זמן ללכת לפוסק ולשאל שאלות במקום לעסוק מיד בהצלת החולה המסוכן עליו אומר הזדב"ז "הרי זה שופך דמים" וכן מתיר רדב"ז לטפל בו בעל כורחו ואמרו חכמינו "הזריז הרי זה נשכר".

הפוסקים גם אסרו על אדם לקיים מצווה כאשר היא מסכנת את בריאותו וכך כותב שו"ת יהודה יעלה (ר' יהודה אסאד הונגריה 1794-1866) חלק א - אורח חיים סימן קס: "החולה שהזהירו אותו הרופאים מומחים שלא יאכל מצה ומרור כלל בלילי פסח שאם יאכל יהיה בסכנה גדולה והחולה רוצה להחמיר על עצמו ולסכן את עצמו אם יברך על אכילתו או לא? פשיטא מלתא דעל זה נאמר אל תצדק הרבה למה תשומם ולא זה שחסיד שוטה הוא אלא דאיסורא עביד דכתיב אלה המצות וכו' וחי בהם ולא שימות בהם". לדבריו מי שהרופאים אסרו עליו לאכול מצה לא בלבד שאינו מקיים מצווה אלא גם עובר עבירה. ולכן גם אסור לברך על המצווה כי אצלו זו עבירה. בשו"ת יד אפרים (ר' אפרים וינברגר 1912-1964 פולין ישראל) סימן י"ד מסופר: "מן הגה"ק מצאנז בעל דברי חיים, לעת זקנתו היה חולה ולפי פקודת הרופאים, אסור היה לו לאכול הכזית מרור בליל הסדר, לקח הצדיק כזית מרור לידו וברך בשם ומלכות: אשר קדשנו במצותיו וציונו ונשמרתם מאד לנפשותיכם והחזיר את המרור על השולחן".

כמו כן יודעים כולנו כי מי שהרופאים אסרו עליו לצום אסור לו לצום אפילו ביו"כ שזה איסור כרת. מידי פעם מתעורר ויכוח ציבורי בנוגע לחיסונים, כאשר המתנגדים לחסן את ילדיהם, בין נימוקיהם הם טוענים שיש מידה של סיכון בחיסון. נשאל על כך הרב יצחק זילברשטיין שליטא שהוא משמש כיום כתובת לרופאים רבים בשאלות הלכתיות רפואיות ומסקנתו בחשוקי חמד נדרים דף נ עמוד ב "כיון שהרופאים מתריעים שאם לא יקבלו את החיסון, הרי המחלה תהיה מגיפה, צריך לקבל את החיסון, על אף הסיכון הקטן מאד שיש בחיסון".

כמו כן כתב שם: "יש לפנות לרב המקומי, הממונה על הבית ספר, והוא כמרא דאתרא של המקום, אם יראה לפי רוחב בינתו שהילדים שאינם מתחסנים זה שלא כדין, יש לו רשות לגזור ולמנוע מהילדים להגיע לבית הספר כל זמן שלא יתחסנו". בהמשך דבריו שם ענה לשאלה בנוגע לשפעת וכתב: "נראה שבחיסון לאדם מבוגר כנגד מחלת השפעת, שהחויב גדול יותר, כיון שהרופאים החליטו שהסיכון של מחלת שפעת לאנשים אלו גבוהה, והסיכון של החיסון רחוקה, מצוה עליו להתחסן, ויקיים בזה 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם'".

יה"ר רצון שיקוים בנו הפסוק "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך"

שבת שלום בשורות טובות ובריאות איתנה

זאב נחשת

קרא והתרשם

האידיאליזצ'די שלי – לאורה וולמר

ישנם מיתוסים ויהיו מיתוסים רבות על ילדים ואנשים עם קשיי קשב וריכוז (ADHD) אך לרוב הם אינם נכונים וגם אינם חיוביים..

הספר "האידיאליזצ'די שלי" הוא מסע לעולם הפרעת הקשב והריכוז דרך אגדה והדרכה מעשית. הוא מפגיש את המשפחה עם עולם של אנשים קשיי הקשב בצורה ידידות וקלילה. ספר זה נכתב במיוחד כדי שילדים עם ADHD יוכלו להנות ולהפיק ממנו את המירב. הוא נפתח באגדה הומוריסטית על ממלכת סדריה וממלכת בלגניה, מציג תיאורים חיים ועסיסיים שקל מאוד להזדהות איתם. מדבר בפשטות ובגובה העיניים תוך דגש על הייחודיות ועל נקודות החוזק של ילדים ואנשים עם קשיי קשב וריכוז, ומציע שלל עצות ורעיונות לשיפור ההתמודדות היומיומית שלהם. הצבעוניות המרהיבה והאיורים המפתיעים מוסיפים עניין והנאה לחווית הקריאה.

מי לא זוכר בחדווה את האגדות שסיפרו לו לפני השינה? אמנות הסיפור שכל סבתא טובה שולטת בה היטב התפתחה בתחילת המאה הקודמת לשיטת טיפול הנקראת ביבליותרפיה, אשר מטרתה להרחיב את המודעות העצמית ולעודד צמיחה אישית. ידוע כי באמצעות קריאה עצמית או קריאה מודרכת ניתן למנוע ולפתור בעיות רגשיות וחברתיות. וכמובן ההנאה של קריאה בפני עצמה

לאורה וולמר – פסיכולוגית קלינית לילדים אשר רכשה ניסיון עשיר בטיפול והדרכה של ילדים עם ADHD ומשפחותיהם. החזון שלה להרחבת המודעות לנושא בקרב הציבור וניפוח הסטיגמות הקיימות מקבל ביטוי בספר זה. הוא מומלץ לקריאה לילדים, להוריהם ולכל מי שמעוניין להרחיב את הבנתו אודות ילדים עם ADHD ולתרום לצמיחתם.

אני פגשתי בספר זה (בין ספרים רבים ונוספים בתחום) כאשר פרשתי לגמלאות כיועצת חינוכית והחלטתי להקדיש חלק מהזמן שהתפנה לי ללימוד והעמקה בתחום זה שעניין אותי מאז ומתמיד. עשיתי זאת בלימודי אימון אישי בחסות אונ' בר אילן.

קריאה מהנה!
בינה טמיר

תושבי מרכז שפירא

המועצה האזורית שפירא נערכת לביצוע שדרוג מערכת מדי המים.

במסגרת זו יוחלפו מדי המים הישנים למדי מים חדשניים

המאפשרים קריאת מוני המים מרחוק (קר"מ).

עקב השדרוג, יתכנו שיבושים לזמן קצר, באספקת המים הסדירה.

העבודה תחל ביום ראשון, י"ב אב תש"פ, 02/08/20

בין השעות 7:00-17:00 ותימשך כשבוע.

ניתן לפנות למוקד המועצה בכל עניין

109 ● 08-860733

אנו מודים על הסבלנות ושיתוף הפעולה

כשהבלורית והצמה התחלפו

בימים אלה, ימי בין המיצרים, כשנוהגים שלא להסתפר ולא להתגלח, רציתי לדון בשתי תסרוקות שעברו מהפך במרוצת הדורות: **בלורית וצמה**.

בימינו הבלורית היא ציצת שיער ארוכה בקדמת הראש ואופיינית לגברים, ואילו הצמה היא מקלעת שיער מאחורי העורף, ונוהגת במיוחד בקרב נשים.

מסתבר שהן הצמה והן הבלורית נהגו בשני המינים, ולא עוד, אלא שהן החליפו מקום.

הבלורית היא מילה המופיעה לראשונה בלשון המשנה:

ואלו אידיהן של גוים... יום תגלחת זקנו ובלוריתו (עבודה זרה א, ג)

ארבע מאות ילדים היו לו לדוד... וכולם מסתפרים קומי ומגדלים בלורית היו (בבלי קידושין, ע"ב)

הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא... והלך אצל כזבי ... תפשה בבלוריתה והביאה אצל

משה (בבלי סנהדרין פב, ע"א) (מת"חס לבמדבר כה, ו).

אלו דברים אסורים מפני דרכי האמורי המספר קומי והעושה בלורית מהו המספר קומי זה המספר פאת

ראשו ... אבל העושה בלורית אינו מגדלה אלא לשמה של עבודת כוכבים (דברים רבה, ב, יח)

מעיון בפירושים של המילה **בלורית**, עולה שבלורית היתה שער שהשאירו במרכז הראש או בעורף

מאחור לאחר גילוח השיער מלפנים ובצידי הראש.

מקור המילה כנראה בארמית נוצרית, ומשמעותו הוא משהו מפותל כמו חבל, שרשרת וגם

צמה, תלתלים, במיוחד שיער ארוך שצעירים יוונים ורומיים מהמעמד העליון היו מגדלים,

ובהגיעם לבגרות היו גוזרים אותו ומגישים לאלים בטכס חגיגי (מזכיר קצת את החאלקה...)

רש"י ורמב"ם חלוקים לגבי הגדרת המושגים **בלורית וקומי**:

רש"י מפרש את בלורית וקומי (שיער ביוונית), כתספורת שבה גילחו את השיער מלפנים, והשאירו

קווצת שיער מאחור, כמנהג הגויים. לשיטת רש"י בלורית=קומי.

רמב"ם לעומתו, מבחין בין בלורית לקומי, וטוען שבלורית היא גילוח השיער מהצדדים והשארת

שיער באמצע הראש, ואילו קומי הוא גילוח מלפנים והשארת שיער מאחור (הלכות עבודה זרה

יא, א). אמנם הוא לא משתמש במילה **קומי**, אבל ניתן להניח שהוא מתכוון לתספורת זו.

מכאן ניתן להסיק שבלורית היתה או כרבולת במרכז הראש, (מה שנקרא בימינו מוהיקן)

או מעין קוקו או צמה בעורף (סטייל השף אהרונ).

על כל פנים, בלורית לא היתה בקדמת הראש.

אז כיצד הגיעה הבלורית לקדמת הראש?

הנוהג להשאיר קווצת שיער במרכז הראש מאפיין את תספורת הקוזאק, המכונה בשפות

סלאביות: צ'וב או תולחול, שפירושו המקורי הוא כרבולת.

ברוסית הכוונה היא לשיער בקדמת הראש. במאה ה-19 החלו סופרים עבריים במזרח אירופה

להשתמש במילה **בלורית** כדי לתאר את התספורת של הקוזאק, וכך קיבלה הבלורית את

משמעותה בעברית החדשה וגם זזה לקדמת הראש.

תספורת מוהיקן

תספורת קוזאק

צמה, לעומת זאת, מופיעה ארבע פעמים במקרא: שלוש פעמים בשיר השירים ופעם אחת בישעיהו, ובכולם בצורה: **צמתך**:

הַנָּךְ יָפָה רַעֲיָתִי הַנָּךְ יָפָה עֵינֶיךָ יוֹנִים מִבְּעַד לְצִמְתְּךָ שְׁעָרְךָ כְּעֶדֶר הָעֵזִים שְׁגָלְשׁוּ מִהָר גִּלְעָד
(שיר השירים ד, 1)

כְּפָלַח הָרִמּוֹן רִקְתְּךָ, מִבְּעַד לְצִמְתְּךָ (שיר השירים ד, 3; ו, 7)

גְּלִי צִמְתְּךָ חֲשָׁפִי-שֶׁבֶל גְּלִי-שׁוֹק, עֲבָרִי נְהִרֹתֵי יִשְׁעִיהוּ מִזֶּה, (2)

הצמה, כפי העולה מהכתוב במקרא, היתה כיסוי לפנים ולשיער כמו צעיף, רדיד, כדוגמת הניקאב, רעלה שהנשים המוסלמיות מכסות בו את שיערן ופניהן, ויש בו פתח צר לעיניים, או שהיה מעין רשת, שדרכה ניתן היה לראות את הפנים והשיער.

בשיר השירים ניתן לראות את עיני הרעייה מבעד לצעיף, או את לחייה האדומות.

ובישעיהו מתבקשת בת בבל, השפחה הבזויה, לגלות את צמתה כדי לחשוף את פניה ושערה, וגם לחשוף את רגליה ושוקיה כדי שתוכל לחצות את הנהר.

נשים מכובדות כיסו את שערן ופניהן, ואילו גילוי הפנים והשיער נחשב לביזיון. (כפי העולה בבמדבר ה, יח בפרשת אישה סוטה: וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן אֶת-הָאִשָּׁה, לִפְנֵי יְהוָה, וּפָרַע אֶת-רֹאשׁ הָאִשָּׁה. צמה כפי הנראה, עברה מעתק סימנטי: מהדבר המכסה- הצעיף, לדבר המכוסה-השיער, ייתכן שהשיער המוזכר בשיר השירים ד, א בצמוד ל**צמתך**, הוא שגרם לשינוי במשמעות המילה.

שתי משמעויות המילה **צמה** באות לידי ביטוי בפרושיהם של רש"י ורד"ק:

לשיטת רש"י, הצמה היא השבכה (רשת) שמצמצמת (מהדקת) את השיער שלא יפריח לצאת (יתפרע).

ופירושו מתאים לפשוטו של מקרא. גם יונה איבן ג'נאח מפרש צמה כמסווה.

רד"ק לעומתו, מפרש את הצמה כציציות שיער שיורדות עד לעיניים או בצידי הפנים, ונשים אוספות אותן ומכסות בצעיף. גם רש"י וגם רד"ק מפרשים את הצמה לא כפי המקובל היום-כמקלעת שיער מאחורי הראש.

אז איך הצמה התגלגלה לאחור?

מוצאים במדרש שיר השירים רבה, ד, א: והאשה הזאת כשמצמת שיערה לאחוריה והוא תכשיט לה.

עדות נוספת לצמה מאחור מוצאים בספר השורשים של רד"ק בדיונו בצורה **צמים** באיוב (ה, 5; יח, 9), שהוא מפרש ליסטים, (כמו התרגום הארמי לפסוק), ואומר שמנהג הליסטים היה לגדל שיער מאחורי הצוואר ולקלוע אותו.

אז מה היה לנו? בלורית שעברה מהעורף לקדמת הראש וצמה שהתגלגלה מהפנים לעורף.

ובעצם: שתיהן החליפו את מראיהן ואת מקומן.

אז לכו להסתפר ולהתגלח, לעשות בלורית או לקלוע צמה. ושתהיה לנו שבת שלום!

לוח מודעות

ברוך דיין האמת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

בעלי, אבינו, סבנו וחברנו היקר

אלכסנדר (אלכס) גוטמן ז"ל

(בן יצחק ופרידל ז"ל)

מוותיקי ובוני הישוב במרכז שפירא

הלוויה תתקיים היום, יום רביעי ח' במנחם-אב תש"פ (29/7/20), בשעה 14:00 הלוויה תצא מרחבת בית הכנסת במרכז שפירא לבית העלמין במשואות יצחק. (הלוויה על פי הוראות משרד הבריאות, ותשודר גם בזום. הקישור יפורסם בהמשך).

המקום ינחם את חברתנו שרה תבדל"ט והילדים אביטל (טלי), איציק, אלדד ונעמה הנכדים, הנינים וכל המשפחה..

יושבים "שבעה" בביתם, רח' לבונה 8, מרכז שפירא. המשפחה ובית מרכז שפירא

תנחומים

ברוך דיין האמת

חברי הוועד, וועדת שפ"י
והתושבים משתתפים באבלה
של רות רוזן בפטירת אמה.
המקום ינחם אתכם בתוך שאר
אבלי ציון וירושלים ובהמשך
העשייה הברוכה בצרכי הציבור

"מן השמיים תנוחמו"

נקודת איסוף לערכות הקנבס

יום ראשון יב' אב 2.8

בפארק במרכז שפירא
בשעות 17:30-18:30

בפארק במרכז המסחרי
בשעות 19:00-20:00

*מי שהזמין ערכות שישארו ברשותו יש להביא 15
לערכה במזומן ומדויק.

ניפגש!!

שמי אורית קולמן וחזרתי לחיות כאן
בישוב. אני בוגרת אוניברסיטה ומחפשת
עבודה בהעברת שיעורים פרטים
באנגלית, תרגום מסמכים אנגלית
לעברית או עברית לאנגלית, או
בייביסיטר. אפשר להשיג אותי
ב058-4150293 או

oritmazel@yahoo.com

בתודה וברכה

ב"ה, ח' במרחשוון תשע"ט, 17.10.18

אישור שבת

הרינו מאשרים בזאת כי

מדי המים הדיגיטליים

דגמים: כפיר וכפיר-P

המתאים למוני מים מ-1/2" עד 8"

המשווק על ידי

חברת MTR בע"מ ו'מד מים רימונים'

נבדק ונמצא כשר לשימוש בשבת ובמועדי ישראל

על פי ההלכה

• המכשיר פועל על פי עקרון של שינוי שדה מגנטי

• בשבת/ חג הצג מראה שבת שלום/ חג שמח

האישור בתוקף עד 11.2021, כסלו תשפ"ב

בברכת עונג שבת שלום

הרב מנחם פרל

ד"ר מנחם 'צומת'

צומת
צוותי מדע ותורה
י"לן שבות גוש עציון 90433
טל: 02-9931442

S:\אישורים טכנולוגיסומד מים\mtr-mad-mayim-4.docx

מד מים רימונים
בע"מ
ח.פ. 512255832